

Суть виробничого підходу полягає в характеристиці витрат, які розподіляються на прямі та непрямі. За першим підходом по кожному виду продукції відбувається калькулювання витрат і контроль за ними. Ринковий підхід орієнтується застосовується при прийнятті управлінських рішень, які повинні концентрувати свою увагу на зміни зовнішнього середовища ринку. При поділі витрат на змінні та постійні велику увагу приділяють готовій продукції її обсягам та структурі [3].

Список використаних джерел

1. Палій В.Ф. Управленческий учет - новое прочтение внутривозвратного расчета / В.Ф.Палій // Бухгалтерський учет. - №17 - 2000. - с.58-62.
2. Чумаченко М. Управлінський облік в Україні / М.Чумаченко // Бухгалтерський облік і аудит. - №6. - 2011 р. - с.43-47.
3. Белоусова І. Проблеми обліку виробничих витрат і калькулювання собівартості продукції промисловості / Ірина Белоусова, Микола Чумаченко // Бухгалтерський облік і аудит. – 2009.- №4 . – С.3-10

Луқановська І. Р.

кандидат економічних наук, старший викладач,

Дендор О.В.

студент

Тернопільський національний економічний університет

м. Тернопіль, Україна

ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ ТА ВИДИ ФІНАНСОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ У ВІТЧИЗНЯНІЙ ПРАКТИЦІ

Одними із найбільш складних об'єктів бухгалтерського обліку як у вітчизняній, так і в міжнародній практиці є фінансові інструменти, які відіграють важливу роль у розвитку економіки країни в цілому та її економічних суб'єктів. Обсяг і складові фінансових інструментів визначаються економічною ситуацією в країні, а саме розмір дебіторської заборгованості, грошової маси, обсяг інвестицій у цінні папери тощо.

Як відомо, до числа фінансових інструментів відносяться різноманітні фінансові активи, складові власного капіталу й зобов'язання – це й фінансові інвестиції в акції, і придбані боргові цінні папери, і дебіторська заборгованість, і інструменти власного капіталу, і фінансові зобов'язання, і похідні фінансові інструменти тощо. Невипадково, що нормативне регулювання їх обліку і розкриття інформації у фінансовій звітності завжди викликало безліч питань як у теоретиків так і в практиків.

У вітчизняному науковому просторі категорії «фінансовий інструмент» через їх відносну малопоширеність приділяється порівняно небагато уваги. Деякі автори розглядають поняття «фінансові інструменти» в економічному плані, лише детально викладають суть цього поняття, інші - навпаки, охоплюють його дуже широко [1, с.102].

Відповідно до Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 13 «Фінансові інструменти» (далі П(С)БО 13) фінансовий інструмент – це контракт, який одночасно приводить до виникнення (збільшення) фінансового активу в одного підприємства і фінансового зобов'язання або інструменту капіталу іншого підприємства [4].

Фінансовий інструмент виступає саме тим елементом, через який і здійснюються операції купівлі-продажу на фінансовому ринку. За формою він може бути короткостроковим або довгостроковим засобом інвестування.

Варто зазначити, що усі фінансові інструменти поділяються на дві великі групи - первинні фінансові інструменти та похідні. Проте, фінансові інструменти, які обертаються на окремих сегментах фінансового ринку, характеризуються значною різноманітністю, тому їх можна класифікувати за багатьма ознаками (рис. 1).

Фінансові інструменти спочатку оцінюються та погашуються за розміром, що пов'язано зі значною частиною активів, зобов'язань перед інструментами певного капіталу або тими, які придбані в обмін на відповідний фінансовий інструмент, та похідних інструментів, які безпосередньо пов'язані з придбанням або розпорядження фінансовим інструментом (комісійні, обов'язкові збори та збори за передплачені цінні папери тощо).

Фінансові інструменти		
За видами фінансових ринків	За періодом обертання	За характером фінансових зобов'язань
<ul style="list-style-type: none"> - інструменти грошового ринку та ринку позичкових капіталів; - інструменти ринку цінних паперів; - інструменти валютного ринку; - інструменти ринку фінансових послуг 	<ul style="list-style-type: none"> - короткострокові фінансові інструменти; - довгострокові фінансові інструменти; - безстрокові фінансові інструменти 	<ul style="list-style-type: none"> - інструменти, наступні фінансові зобов'язання за якими не виникають, тобто інструменти без наступних фінансових зобов'язань (валютні цінності, золото); - боргові фінансові інструменти, які характеризують кредитні відносини між їх покупцем і продавцем та зобов'язують боржника погасити у встановлені терміни їх номінальну вартість і заплатити винагороду у формі відсотка (облігації, векселі).
	<p style="text-align: center;">За гарантованістю рівня дохідності</p>	
	<ul style="list-style-type: none"> - фінансові інструменти з фіксованим доходом; - фінансові інструменти з невизначеним доходом 	

Рис. 1. Класифікація фінансових інструментів [2, с.58]

В бухгалтерському обліку фінансові інструменти поділяються на фінансові активи, фінансові зобов'язання, інструменти власного капіталу і похідні фінансові інструменти. Основними рахунками для здійснення операцій з фінансовими інструментами є 740 «Дохід від зміни вартості фінансових інструментів» та 970 «Витрати від зміни вартості фінансових інструментів» Плану рахунків бухгалтерського обліку [3].

Отже, вітчизняна практика порядку визнання, оцінки та відображення в обліку фінансових інструментів базується на міжнародних стандартах, які в свою чергу, забезпечують комплексний підхід не лише до розкриття основних аспектів обліку, а й до їх економічної сутності.

Список використаних джерел

1. Божидарнік Н.В. Валютні операції [Текст]: підручник / Н.В. Божидарнік, Т.В. Божидарнік. – Київ: Центр учбової літератури, 2013. – 698 с.
2. Буднік М.М. Фінансовий ринок: навч. посіб. / Буднік М.М., Мартюшева Л.С., Сабіна Н.В. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 334 с.

3. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій [Електронний ресурс] : Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.99 р. № 291. – Режим доступу : [ttp://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0892-99](http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0892-99).
4. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 13 «Фінансові інструменти», затв. Наказом Міністерства фінансів України 30.11.2001 р. № 559, зареєстр. в Міністерстві юстиції України 19.12.2001 р. за № 1050/6241 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [ttp://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z1050-01](http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z1050-01)

Полтенко І. В.

Харківський навчально-науковий інститут
ДВНЗ «Університет банківської справи»
м. Харків, Україна

МОРФОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ ДЕСКРИПТИВНИХ ЧИННИКІВ ДЕФІНІЦІЇ «ЗАРОБІТНА ПЛАТА»

На сьогодні заробітна плата є одним з основних мотиваторів для робітників до зацікавленості у результатах своєї праці, її продуктивності тощо. На дослідження теми про заробітну плату звернули увагу, такі автори, як А.Колот, А. Калина, І. Петрова, О. Грішнова, С. Мочерний та інші.

У результаті дослідження було виявлено, що не існує єдиного розуміння поняття «заробітна плата». Тому метою роботи є аналіз її сутності.

Для досягнення поставленої мети в рамках дослідження сформулюємо наступні завдання:

1. Дослідити трактування поняття різними авторами;
2. Виявити загальні теоретичні положення терміну;
3. Запропонувати власне визначення поняття «заробітна плата»

У таблиці 1 відображено трактування поняття різними авторами.

Таблиця 1

Трактування терміну «заробітна плата»

№	Автор	Визначення	Власний коментар
1	Колот А.М.	Заробітна плата – це елемент ринку праці, що є ціною, за якою найменший працівник продає послуги робочої сили.	Визначення є не досить змістовним, автор додає до чотирьох основних функцій заробітної плати п'яту – оптимізаційну.
2	Калина А.В.	Заробітна плата – це елемент витрат виробництва, і водночас головний чинник забезпечення матеріальної зацікавленості працівників у досягненні високих кінцевих результатів праці	Автор робить акцент на мотиваційній функції заробітної плати.
3	Петрова І.Л.	Заробітна плата – винагорода, обчислена як правило, у грошовому виразі, яку за трудовим договором власник або уповноважений ним орган виплачує працівникові за виконану ним роботу.	На мою думку, є «юридичним» визначенням категорії.
4	Грішнова О.А.	Заробітна плата – винагорода, обчислена як правило, у грошовому виразі, яку згідно з трудовим договором роботодавець	Визначення схоже на попереднє.